

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY – KLASA IV Rok szkolny 2026/2027

Wymagania edukacyjne z przedmiotu przyroda zostały opracowane na podstawie obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. z późn. zm.).

Spotkanie z przyrodą

Krajobraz, terenoznawstwo i skały. Uczeń:

- Opisuje krajobraz najbliższej okolicy, rozróżnia elementy ożywione, nieożywione i antropogeniczne oraz wskazuje zależności między nimi.
- Posługuje się kompasem, mapą oraz planem (w formie analogowej i cyfrowej) do rozpoznawania elementów środowiska i orientacji w terenie.
- Rozróżnia i porównuje krajobraz miasta oraz wsi, a także identyfikuje główne formy ukształtowania terenu.
- Rozpoznaje skały w najbliższej okolicy, bada ich właściwości (barwę, spójność, twardość, odporność na działanie wody) i korzysta z kluczy/atlasów.
- Omawia zmiany w krajobrazie powstałe w wyniku działalności człowieka.

Gleba i organizmy lokalne. Uczeń:

- Charakteryzuje i bada glebę z najbliższej okolicy (uziarnienie, barwę, zawartość próchnicy, obecność organizmów), porównuje ją z ziemią ogrodową i ocenia przydatność do uprawy.
- Wyjaśnia doświadczalnie wpływ czynników środowiskowych na wzrost i rozwój roślin.
- Rozpoznaje rośliny z najbliższej okolicy na podstawie budowy zewnętrznej i przyporządkowuje je do zarodnikowych lub nasiennych.
- Rozpoznaje zwierzęta lądowe najbliższej okolicy po budowie zewnętrznej oraz śladach ich bytowania, dzieląc je na bezkręgowce i kręgowce.
- Aktywnie uczestniczy w zajęciach terenowych (np. w sadzeniu lub sianiu roślin, rozpoznawaniu gatunków za pomocą kluczy).

Obserwuję zjawiska przyrodnicze

Materia, woda i obieg w przyrodzie. Uczeń:

- Bada i opisuje właściwości stanów skupienia materii (kształt, ściśliwość) i odnosi je do drobinowego modelu budowy materii.
- Wymienia stany skupienia wody, opisuje jej właściwości (barwa, mętność, zapach) i przeprowadza eksperymenty dotyczące przemian fazowych wody.
- Porównuje stan skupienia opadów oraz osadów atmosferycznych.
- Analizuje schemat obiegu wody w przyrodzie oraz wyjaśnia wpływ zmian klimatu i działalności człowieka na bilans wodny.

Obserwuję pogodę

Pomiar pogody i adaptacje do pór roku. Uczeń:

- Dokonuje pomiaru składników pogody przy użyciu odpowiednich przyrządów i jednostek oraz odczytuje dane meteorologiczne z map i internetu.

- Obserwuje i rozpoznaje chmury z użyciem atlasów oraz demonstruje powstawanie wybranych zjawisk atmosferycznych (np. wiatru, chmury).
- Przewiduje możliwość wystąpienia burzy na podstawie obserwacji środowiska i omawia zasady bezpiecznego zachowania się podczas jej trwania.
- Wyjaśnia wpływ zmian temperatury i stanu skupienia wody na organizmy oraz rolę pokrywy śnieżnej w ochronie gleby przed mrozem.
- Charakteryzuje strategie przetrwania zwierząt zimą (hibernacja, migracja, zapasy) oraz wyjaśnia zasady ich odpowiedzialnego dokarmiania.
- Rozpoznaje objawy udaru cieplnego i odwodnienia u człowieka oraz omawia sposoby zapobiegania tym stanom.

Organizmy i ekosystemy

Jednostka i procesy życiowe. Uczeń:

- Określa cechy żywego organizmu i porządkuje poziomy organizacji życia (od komórki do zespołów organizmów).
- Obserwuje komórki pod mikroskopem na samodzielnie wykonanych preparatach (np. ze skórki cebuli).
- Odróżnia organizmy samożywne od cudzożywnych i przyporządkowuje je do odpowiednich poziomów w sieciach troficznych.
- Wyjaśnia znaczenie fotosyntezy dla życia na Ziemi, omawia wykorzystanie światła przez rośliny oraz bada wpływ światła na ten proces.
- Przetwarza i prezentuje informacje dotyczące składu powietrza.

Anatomia, higiena i zdrowie człowieka. Uczeń:

- Analizuje organizm człowieka jako zintegrowany system współpracujących ze sobą układów narządów.
- Wymienia podstawowe składniki pokarmowe oraz omawia ich rolę w funkcjonowaniu organizmu.
- Wyjaśnia cel procesu oddychania komórkowego i wykrywa doświadczalnie obecność dwutlenku węgla w powietrzu wydychanym.
- Omawia zagrożenia zdrowotne wynikające z obecności drobnoustrojów chorobotwórczych oraz pasożytów, wyjaśnia drogi ich rozprzestrzeniania się i przedstawia zasady profilaktyki.
- Analizuje negatywne oraz pozytywne znaczenie bakterii dla organizmu człowieka.

Życie na lądzie

Ekosystemy lądowe i przystosowania. Uczeń:

- Analizuje adaptacje budowy organizmów do życia na lądzie oraz porównuje sposoby poruszania się zwierząt lądowych.
- Identyfikuje i analizuje wspólne cechy budowy organizmów zdolnych do lotu.
- Rozpoznaje charakterystyczne gatunki roślin, grzybów i zwierząt ekosystemu lasu oraz łąki; określa typ lasu i omawia jego funkcje w przyrodzie.

- Wskazuje przykłady trujących roślin, grzybów oraz jadowitych zwierząt występujących w Polsce i uzasadnia konieczność zachowania ostrożności w kontakcie z nimi.
- Rozpoznaje główne rośliny uprawiane w Polsce.
- Wyjaśnia wpływ działalności człowieka i zmian klimatycznych na funkcjonowanie lasów oraz łąk.

Życie w wodzie

Środowisko wodne i jego mieszkańcy. Uczeń:

- Omawia fizyczne i chemiczne cechy środowiska wodnego.
- Bada zjawisko tonięcia i pływania ciał w wodzie w odniesieniu do pojęcia gęstości, wyjaśniając przystosowania organizmów do życia w wodzie oraz wpływ kształtu ciała na pływanie.
- Dzieli wody powierzchniowe na płynące i stojące, wskazuje na mapie elementy systemu rzeczno (rzeka główna, dopływ, źródło, ujście) oraz charakteryzuje walory przyrodnicze wybranej rzeki.
- Rozpoznaje organizmy żyjące w wodzie na podstawie makroskopowych i mikroskopowych obserwacji próbek wody z najbliższej okolicy.

Warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego uczniów określa rozdział 7 Statutu Szkoły.

Opracował zespół w składzie :
Małgorzata Wilewska,
Anna Leśniakiewicz,
Agnieszka Kosiewicz.